

Звіт проведення публічного діалогу з проблематики «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії»

Зміст

1. Вступ
 - 1.1. Зелена книга «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії»
 - 1.2. Можливі шляхи вирішення проблемних питань (Додаток 1: Таблиця 1)
2. Аналіз наданих відповідей/зауважень/пропозицій (Додаток 2: Таблиця 2)
3. Подальші кроки

1. Вступ

Діяльність сектору «Енергетика» спрямована на побудову ефективного регулювання ринків паливно-енергетичного комплексу, спрощення умов ведення бізнесу для малих та середніх суб'єктів господарювання, у тому числі в контексті доступу до енергоресурсів.

Ми провели повну інвентаризацію регуляторних інструментів (засобів), що застосовуються на роздрібному ринку електричної енергії, та класифікували їх за ознаками цілей, для досягнення яких вони застосовані. За результатами такого аналізу було виділено наступні способи державного регулювання (умовні групи згідно зі способами досягнення цілей державного регулювання):

- Ліцензії (обмеження доступу до ринків);
- Державне регулювання цін і тарифів;
- Технічне регулювання;
- Норми надання послуг;
- Рахунки зі спеціальним режимом використання;
- Броня електропостачання;
- Державна підтримка.

Ефективність застосування цих регуляторних інструментів вивчалась за допомогою моделювання бізнес-процесів, на яких вони застосовуються, пошуку характерних недоліків регулювання та причин їх виникнення.

Отримані результати були відображені в Зеленій Книзі та стануть основою створення оновленої панелі інструментів (засобів) державного регулювання, враховуючи цілі та завдання державного регулювання при обранні інструментів; негативні наслідки від видів економічної діяльності та ймовірність їх настання при обранні інструментів.

1.1. Зелена книга «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії»

Зелена книга (сформована на основі аналізу законодавства України станом на 01.04.2017 і опублікована 04.05.2017) складається з 5 основних розділів, в яких відображені:

1. Загальний портрет ринку складений на основі систематизованих макроекономічних, статистичних, кількісних та якісних показників діяльності його учасників.
2. Цілі та інструменти регулювання та аналіз статистичних індикаторів їх досягнення;
3. Якість регуляторних актів, що регулюють ринок;
4. Відповідність регуляторного поля зобов'язанням України із наближення законодавства до законодавства ЄС за Угодою про Асоціацію
5. Аналіз ефективності регулювання (результативності, потрібності та причин невдачі), проведеного шляхом моделювання кейсів, що включає 3 складові: бізнес-процес, ціль регулювання, інструмент регулювання.

За результатами проведеного аналізу Офіс прийшов до висновку, що роздрібний ринок електричної енергії регулюють 94 регуляторні акти, 26% яких мають ознаки незаконних або неактуальних за результатами оцінювання за методикою Rolling Review.

За результатами аналізу цілей держави та регуляторних інструментів, що застосовуються для їх досягнення, було сформовано 20 регуляторних кейсів та виокремлено 30 основних проблем їх застосування, які спричинені тим, що регулювання не досягає мети (96%). Вказане відбувається зокрема через:

- не правильно обрані інструменти (засоби) регулювання (29%);
- існування недоліків процедури застосування інструментів (24%);
- нежиття необхідних організаційних заходів (17%);
- помилки нормопроєктування (12%);
- відсутність регулювання, незважаючи на наявну необхідність у ньому (7%).

Офісом визначені наступні блоки проблем роздрібного ринку електричної енергії України: обмеження конкуренції; складність і непрозорість приєднання до мереж; проблеми тарифоутворення та перехресного субсидювання, неповні розрахунки за електроенергію; несприятливий інвестиційний клімат; технічні недоліки та підвищені втрати електроенергії. Також, окремим блоком проблем є вади існуючого підходу до здійснення державного регулювання ринку, зокрема відсутність системності та вимірюваності досягнення задекларованої цілі, закритість інформації, зволікання з впровадженням кращих світових практик.

Офіс констатував, що національна політика України на роздрібному ринку електричної енергії наразі направлена на запозичення вказаних кращих світових практик його регулювання та узгодження регуляторного поля з *aquis communitaire*. Разом з тим, у зв'язку з відсутністю єдиного державного бачення ролі держави, енергокомпаній та споживача в новому ринку, цей процес суттєво затягується, про що свідчить досвід впровадження Закону України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України».

Одночасно, Верховною Радою України 13.04.2017 прийнято Закон України «Про ринок електричної енергії» (реєстраційний номер законопроекту № 4493), яким суттєво змінено законодавче регулювання ринку. Імплементация Закону України «Про ринок електричної енергії» на роздрібному ринку вимагає прийняття значної кількості регуляторних актів (кодексів, методик, правил тощо). Вторинне регуляторне поле має бути повністю імплементоване протягом 2-х років. Таким чином, наведений в цій Зеленій Книзі аналіз ефективності регулювання не втратив актуальності та створює підґрунтя для застосування комплексного та системного підходу до розробки вторинного законодавства, вибору регуляторних інструментів та їх застосування.

2. Аналіз наданих відповідей/зауважень/пропозицій

Проведення публічних консультацій з проблематики обмеження доступу до ринків проходило он-лайн (з 04.05.2017 - 23.06.2017); також були проведені круглі столи в містах Києві (18.05.2017) та Вінниці (22.06.2017).

Огляд наданих відповідей/зауважень/пропозицій, отриманих на круглому столі у місті Києві

До публічного діалогу у м. Києві долучились представники проекту FORBIZ в Україні, органів влади, а саме Верховної Ради України, Державної регуляторної служби, Мінекономрозвитку, Міненерговугілля, Антимонопольного комітету, Держенергонагляду, Держенергоефективності, Київської міської ради та адміністрації, Сумської та Київської обласних адміністрацій, представники бізнесу та громадськості.

Голова Державної регуляторної служби України Ксенія Ляпіна наголосила, що маркерами неефективності регулювання роздрібного ринку електроенергії є стрімке підвищення цін на електроенергію та проблеми з приєднанням до мереж. Чинна регуляторна політика є точковою, спрямованою на вирішення нагальних проблем та не передбачає комплексного та системного аналізу проблем, що існують на ринку, їх передумов та моделювання наслідків регуляторних рішень. Одночасно, застосування запропонованого Офісом підходу дозволить забезпечити інклюзивний демократичний процес формування та реалізації державної політики й мінімізувати суб'єктивний підхід до формування правил роботи ринку та застосування регуляторних інструментів.

Як підкреслив народний депутат України Лев Підлісецький, перед Україною зараз стоїть складне завдання – створити ринок електроенергії. Верховна Рада в цьому контексті виконала свій обов'язок та прийняла Закон України «Про ринок електричної енергії». Найближчим часом органи виконавчої влади повинні створити докорінно нове вторинне регуляторне поле, під час розробки якого можуть бути використані напрацювання Офісу.

Підтримку регуляторній реформі ринку електричної енергії висловив старший експерт керівник європейського проекту FORBIZ в Україні Джошуа Бадах. За його переконанням, ефективні рішення – це ті, які було вироблено спільно з усіма учасниками ринку.

Директор Департаменту досліджень та розслідувань ринків ПЕК та ЖКГ Антимонопольного комітету України Тетяна Кулішова висловила занепокоєння щодо стану конкуренції на роздрібному ринку електроенергії та зазначила, що погоджується з окресленою у Зеленій книзі проблематикою.

Також, вона звернула увагу присутніх, що правила надання державної підтримки на роздрібному ринку електричної енергії суттєво зміняться з другої половини 2017 року у зв'язку з вступом в силу Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Так, всю державну підтримку має бути систематизовано та проаналізовано на відповідність правилам конкуренції, а у разі встановлення фактів негативного впливу такої підтримки на конкуренцію, схему державної допомоги може бути заборонено.

В свою чергу Заступник Міністра енергетики та вугільної промисловості України з питань європейської інтеграції Наталія Бойко зазначила, що роздрібний ринок електроенергії є фундаментом для розвитку інших ринків електроенергетичної галузі, у тому числі зеленої генерації. Наразі Міненерговугілля веде активну роботу з ЄС та Енергетичним Співтовариством щодо створення спільного ринку електроенергії. Щодо Зеленої книги та практики Публічного діалогу, представник Міненерговугілля зазначила, що подібний підхід до формування державної політики стане запобіжником від політичної та особистої волі посадових осіб.

Представники ринку, зокрема, Член Ради Директорів Конфедерації будівельників України Віталій Грусевич, представник Спілки українських підприємців України Андрій Єрашов, Член Ради підприємців при Київській ОДА Анатолій Семенець висловлювали занепокоєння щодо сучасного стану регулювання ринку електроенергії, а саме проблем пов'язаних з:

- Доступністю послуг стандартного та нестандартного приєднання до мереж;
- Відсутністю електронного документообігу в облэнерго;
- Зростання обсягів дотацій;
- Введенням для окремих споживачів обов'язкової попередньої оплати за електроенергію.

Учасники публічного діалогу погодились, що роздрібний ринок електроенергії є динамічною системою і кожне регуляторне рішення, застосування кожного інструменту впливає на динаміку його розвитку та стан інших ринків економіки України. Саме тому запропонований Офісом підхід до економічного моделювання бізнес-процесів та застосування регуляторних інструментів має стати основою для формування регуляторної політики органами державної влади.

Огляд наданих відповідей/зауважень/пропозицій, отриманих на круглому столі у місті Вінниця

До публічного діалогу у м. Вінниці долучились представники проекту FORBIZ в Україні, представники природних монополій ПАТ "Вінницяобленерго" та ПАТ "Хмельницькобленерго", представники органів влади, а саме: Державної регуляторної служби, Національної комісії з

регулювання енергетики та комунальних послуг, Антимонопольного комітету, Держенергонагляду, Вінницької обласної адміністрації, представники бізнесу та громадськості.

Під час проведення круглого столу у місті Вінниця учасниками діалогу було високо оцінена проведена робота Офісом над написанням Зеленої книги з Регулювання роздрібного ринку електричної енергії. Зокрема, було відмічено, що такого змістовного аналізу ринку роздрібною торгівлі електричної енергії з урахуванням цілей регулювання, статистики, порівняльної аналітики та з послідовними бізнес-кейсами цього ринку не проводилось раніше. Питання приєднання до електричних мереж, разом з оновленням зношених відповідних активів, дуже гостро обговорювалось, насамперед через фактичну неможливість законно приєднатися до електричних мереж потужності в діапазоні 160-5000 кВт. Більш того, жодний з представників владних органів та передавальних організацій, які відповідають за організацію та дотримання законодавства, не надали відповіді представникам бізнесу щодо неможливості в будь-якій спосіб підключитися до електромереж протягом 6 місяців через яскраві недоліки у державному регулюванні.

Учасники круглого столу погодились із необхідністю якнайшвидшого реформування та удосконалення законодавчої бази, в першу чергу у частині приєднання до електричних мереж.

Учасники круглого столу дійшли до висновку про необхідність звернень всіх зацікавлених сторін до НКРЕКП щодо необхідності відновлення старих правил приєднання споживачів потужністю 160-5000 кВт до повної імплементації положень статті 21 Закону України "Про ринок електричної енергії".

Огляд наданих відповідей/зауважень/пропозицій, отриманих шляхом заповнення учасниками форм зворотного зв'язку Зеленої книги «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії» он-лайн, на круглих столах у містах Києві та Вінниці

Відповіді / зауваження / пропозиції до Зеленої книги шляхом заповнення форм зворотного зв'язку надали 22 респонденти, з них:

- 1) Під час круглого столу у місті Києві – 9 респондентів;
- 2) Під час круглого столу у місті Вінниця – 11 респондентів;
- 3) Шляхом заповнення учасниками форм зворотного зв'язку Зеленої книги «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії» он-лайн – 2 респонденти.

Провівши аналіз заповнених форм зворотного зв'язку он-лайн та отриманих у паперовій формі на круглих столах (Див. Додаток 1) проводимо наступне узагальнення:

- 1) Переважна більшість (64%) опитаних не визначились з повнотою окреслених Офісом способів регулювання роздрібного ринку електроенергії, 36% - погодилися з позицією Офісу.
- 2) Більшість респондентів (68%) вважають, що Офісом проаналізовано не всі регуляторні акти, що впливають на ринок електроенергії, але жоден з них не вказав, які саме акти Офісом не було враховано під час аналізу. 27% респондентів погодилися з визначеним Офісом переліком регуляторних актів.
- 3) 82% респондентів погодилися з визначеним Офісом переліком регуляторних актів, які мають ознаки неактуальних. Решта 18% не визначились з відповіддю на вказане питання.
- 4) Більшість (68%) респондентів погодилися з визначеним Офісом переліком регуляторних актів, які мають ознаки незаконних. При цьому, 18% не погодилися з позицією Офісу (але не вказали, які саме акти невірно визначені незаконними), а 14% не змогли відповісти на запитання.
- 5) Щодо доцільності впровадження на ринку електроенергії нових (додаткових) інструментів – більшість 50% не визначилась. Одночасно 36% опитаних погодилась з доцільністю таких заходів, а деякі з них пропонували застосовувати економіко-математичне моделювання для регулювання ринку, запровадити 100% попередню оплату за електроенергію, більш жорстко регламентувати правила приєднання, впровадити систему електронного документообігу з питань приєднання до мереж, постачання та передачі електроенергії.
- 6) Переважна більшість (68%) опитаних погодилися, що правила роботи ринку та взаємодії його учасників є недостатньо чіткими та зрозумілими. 18% респондентів не змогли визначитись з відповіддю, а 14% вважають регулювання ринку прозорим та зрозумілим.
- 7) 82% респондентів погодилися з визначеним Офісом проблем регулювання ринку електроенергії, решта 18% не змогли визначитись з відповіддю.
- 8) Більшість опитаних не висловили думку щодо того, які з наведених у Зеленій книзі проблем створюють найбільші перешкоди для розвитку малого та середнього бізнесу. Одночасно, 4 респонденти вказали, що це:
 - чітке нормативне регулювання
 - складність процедури приєднання до мереж, зокрема підготовки та видачі технічних умов при нестандартному приєднанні,
 - вартість приєднання до мереж.

9) 59% опитаних у своїй побутовій, господарській чи службовій діяльності стикались з наданням неякісних послуг на ринку електроенергії (перебої електропостачання, нестабільність частоти та напруги, недотримання правил приєднання, якість послуг з білінгу). 23% респондентів не стикались з наданням неякісних послуг, а 18% не змогли відповісти на запитання.

10) Більшість опитаних (68%) знають про те, що існують обов'язкові показники якості послуг на ринку електроенергії. Одночасно 14% про це не знали, а 18% не змогли визначитись з відповіддю.

11) 68% респондентів хотіли б змінити обленерго на іншого постачальника електроенергії, а 23% задоволені якістю послуг обленерго.

12) 86% опитаних вважають послугу з приєднання складною та незрозумілою, решта 14% з ними не погоджуються.

13) 36% респондентів готові платити більше для отримання більш якісних послуг з електропостачання, а до подорожчання електроенергії більше ніж на 5% готові 23% респондентів. 55% респондентів не готові платити більше за електроенергію навіть при покращенні якості обслуговування. Варто зазначити, що існує суттєва відмінність між відповіддю на це запитання в різних регіонах. Так, в Києві більшість (67%) не готова платити більше, а у Вінниці навпаки – 55% респондентів готові переплачувати за більш якісне електропостачання.

14) 86% опитаних вважає, що держава повинна регулювати ціну на електроенергію, при цьому, 64% вважають, що регулювання повинно бути частковим – ціна повинна формуватися на вільному ринку, але держава має регулювати розмір прибутку енергокомпаній. Одночасно, 14% респондентів вважають, що держава не повинна втручатись в механізм ціноутворення.

15) 59% респондентів вважають, що ціна на електроенергію для населення не повинна бути нижчою за ціну для промисловості, при цьому з цією думкою погоджується 78% опитаних в м. Києві та 45% опитаних в м. Вінниця. Одночасно, прихильниками пільгової ціни для населення є 36% респондентів – 55% у м. Вінниця та 11% у м. Київ.

Подальші кроки

Вироблення уніфікованих підходів з підготовки та розробки нормативно-правових актів, з метою подальшого вирішення проблем регулювання ринку електричної енергії, які б забезпечували баланс інтересів держави та бізнесу в цілому. А також, лібералізація роздрібного ринку електричної енергії у відповідності до вимог Директиви ЄС 2009/72/ЄС «Стосовно загальних правил на внутрішньому ринку електроенергії, що замінює Директиву 2003/54/ЄС»

Додаток 1

1.2. Таблиця 1. Можливі шляхи вирішення проблемних питань

Інструмент	Проблема регулювання	Шляхи реагування на проблему		
		Спосіб 1 "Довгостроковий"	Спосіб 2 "Короткостроковий"	Спосіб 3 "Нульовий"
Ціль 1. Захист прав споживачів, підвищення якості товарів і послуг				
Тариф на розподіл електричної енергії	Низька якість електропостачання	Збільшити фінансування заходів з модернізації та реконструкції електромереж, посилити відповідальність за недотримання параметрів якості електропостачання, змінити підходи до тарифоутворення.	Посилити відповідальність за негативні показники якості електропостачання	Залишити регулювання даної сфери без змін.
Тариф на приєднання електроустановок	Відсутність ринкових сигналів при формуванні ставок плати за стандартне приєднання	Усунути можливість вирішального впливу електропередавальних організацій шляхом надання замовникам послуг з стандартного приєднання можливість отримувати комплексну послугу "приєднання під ключ", або обирати, які саме частини послуги та необхідні для її отримання матеріали купувати у	Зменшити можливість вирішального впливу електропередавальних організацій шляхом врахування при формуванні тарифу індикатори цін на товари (роботи, послуги), аналогічні тим, що застосовуються при приєднанні до мереж, отримані з незалежних джерел	Залишити регулювання даної сфери без змін.

		електропередавальної організації, а які в інших суб'єктів		
Тариф на приєднання електроустановок	Коректність встановлених величин питомої вартості нестандартного приєднання	Доопрацювання методики оцінки активів електропередавальних організацій шляхом передбачення прямої залежності між вартістю активів та ціною їх приватизації	Доопрацювання методики розрахунку величин питомої вартості нестандартного приєднання, зокрема, в частині використання у відповідній формулі інформації щодо загальної потужності всіх трансформаторних підстанцій розподільної компанії (врахування в формулі також потужності трансформаторів нижчої напруги, безпосередньо підключених до електричних мереж високої напруги) або включення у «вартість заміщення» вартості лише трансформаторів напругою 110(150)/(20)10(6) кВ та 110(150)/35(20)/(20)10(6) кВ.	Залишити регулювання даної сфери без змін.

Тариф на приєднання електроустановок	Неможливість отримання послуг з нестандартного приєднання для об'єктів до 5 МВт	Переглянути визначені у постанові НКРЕКП від 31.01.2017 № 148 "Про встановлення величин питомої вартості нестандартного приєднання електроустановок до електричних мереж на 2017 рік" тарифи й прийняти (та опублікувати) відповідне рішення.	Опублікувати постанову НКРЕКП від 31.01.2017 № 148 "Про встановлення величин питомої вартості нестандартного приєднання електроустановок до електричних мереж на 2017 рік", що дозволить надавати послуги з нестандартного приєднання потужністю до 5 МВт	Залишити регулювання даної сфери без змін
Норми надання послуги з приєднання	Невідповідність реальних та задекларованих державою строків стандартного приєднання	Змінити законодавство у сфері містобудівної діяльності, передбачивши прозору та максимально коротку покрокову процедуру виділення земельних ділянок для потреб приєднання до електромереж (у т.ч. шляхом укладення договорів сервітуту) та погодження технічної та проектної документації на приєднання з зацікавленими особами, встановивши вичерпний перелік таких осіб. Крім того, на законодавчому рівні закріпити вартість послуг з погодження документації та виділення землі, строки надання таких послуг, а також відповідальність за недотримання відповідних строків	Змінити нормативні строки надання послуги з стандартного приєднання на розраховані за статистичними даними середні показники	Залишити регулювання даної сфери без змін

Норми надання послуги з приєднання	Маніпулювання критеріями стандартного приєднання	Надання замовникам право обирати вид приєднання "стандартне" чи "не стандартне" та спосіб формування плати (в залежності від вартості проекту, або плата за послугу "під ключ")	Запровадити вибіркові перевірки укладених договорів на нестандартне приєднання на відповідність встановленим для стандартного приєднання критеріям	Залишити регулювання даної сфери без змін
Норми надання послуги з приєднання	Застарілі способи комунікації	Запровадити повністю електронний документообіг між електропередавальними організаціями та споживачами	Передбачити можливість подання заяви на приєднання та інших документів в режимі он-лайн, та ввести обов'язкові онлайн реєстри стану надання послуг з приєднання за кожним окремим приєднанням із зазначенням обсягу виконаних та запланованих до виконання робіт й орієнтовної дати завершення приєднання	Залишити регулювання даної сфери без змін
Норми надання послуги з приєднання	Неможливість отримання замовником послуги з приєднання до електрифікації території,	Передбачити особисту відповідальність посадових осіб за невчасне виконання робіт з комплексної електрифікації. Передбачити, що у разі, якщо об'єкт замовника знаходиться на території, що підлягає комплексній забудові, приєднання такого замовника здійснюється за тимчасовою схемою або	Передбачити, що у разі якщо об'єкт замовника знаходиться на території, що підлягає комплексній забудові, приєднання такого замовника здійснюється за тимчасовою схемою	Залишити регулювання даної сфери без змін

	що підлягає комплексній забудові	в порядку стандартного/нестандартного приєднання		
Норми надання послуги з приєднання	Непрозорість участі третіх осіб у приєднанні до мереж	Змінити законодавство у сфері містобудівної діяльності, передбачивши прозору та максимально коротку покрокову процедуру виділення земельних ділянок для потреб приєднання до електромереж (у т.ч. шляхом укладення договорів сервітуту) та погодження технічної та проектної документації на приєднання з зацікавленими особами, встановивши вичерпний перелік таких осіб. Крім того, на законодавчому рівні закріпити вартість послуг з погодження документації та виділення землі, строки надання таких послуг, а також відповідальність за недотримання відповідних строків.	Передбачити можливість електронного документообігу при погодженні проектної та технічної документації на приєднання або виділення земельних ділянок	Залишити регулювання даної сфери без змін

Норми надання послуги з приєднання	Нав'язування замовнику непотрібних технічних вимог	Передбачити персональну відповідальність посадових осіб електропередавальних компаній та посилити відповідальність компаній за нав'язування замовнику непотрібних технічних вимог. Передбачити можливість проведення вибіркового перевірок технічних умов на приєднання на предмет виявлення випадків нав'язування замовнику непотрібних технічних вимог.	Посилити відповідальність компаній за нав'язування замовнику непотрібних технічних вимог	Залишити регулювання даної сфери без змін
Ліцензія на розподіл електричної енергії	Недієвість інструменту «ліцензія на розподіл» та наявність нерегульованих локальних монополій	Передбачити, що регулювання для всіх суб'єктів господарювання, які мають мережі з приєднаними абонентами. Скасувати інструмент "ліцензія на розподіл", як такий, що не виконує притаманну групі інструментів "ліцензія" функцію контролю доступу на ринок	Скасувати інструмент "ліцензія на розподіл", як такий, що не виконує притаманну групі інструментів "ліцензія" функцію контролю доступу на ринок	Залишити регулювання даної сфери без змін
Тариф на постачання електричної енергії	Недосконалість підходів до тарифного	Запровадити автоматизовану систему формування цін та тарифів, яка враховуватиме світові тренди динаміки цін на аналогічні послуги, та індикативні	Перейти на стимулююче тарифоутворення з посиленою залежністю величини тарифу від якості товарів та послуг компанії	Залишити регулювання даної сфери без змін

	регулювання Ймовірність включення до тарифу необґрунтованих витрат	економічні показники діяльності найефективніших компаній в Україні		
Дотації та субсидії на ринку електроенергії	Не результативність заходів з мінімізації (скасування) дотаційних сертифікатів Неефективна система допомоги населенню при сплаті спожитої електроенергії	Скасувати дотаційні сертифікати Запровадити систему монетизованої адресної підтримки незахищених споживачів, яка реагуватиме на вжиття такими споживачами заходів з оптимізації власного попиту на електроенергію	Передбачити поетапну гармонізацію тарифів на електроенергію для пільгових груп споживачів з ціною виробництва електроенергії та тарифами для промисловості	Залишити регулювання даної сфери без змін

Ціль 2. Забезпечення єдиної технічної політики, розвитку та безпеки електроенергетики

Обов'язкові технічні вимоги у сфері електроенергетики	Фізична зношеність електричних мереж та їх недостатня розгалуженість та неекономічність роботи	Доповнити регулювання додатковими інструментами	Посилити відповідальність за недотримання технічних вимог	Залишити регулювання даної сфери без змін.
Тариф на розподіл електричної енергії	Ігнорування світових трендів розвитку галузі - розподіленої генерації та «розумних мереж», ринку електромобілів тощо.	Запровадити регулювання розподіленої генерації та «розумних мереж», ринку електромобілів з переважним застосуванням "позитивних" регуляторних інструментів	Доопрацювати процедуру застосування регуляторних інструментів "тариф на постачання електроенергії", "тариф на розподіл електроенергії", "тариф на приєднання", "норми надання послуг"	Залишити регулювання даної сфери без змін.
Обов'язкові технічні вимоги у сфері електроенергетики	«Фіктивний» дефіцит резервів потужності	Провести інвентаризацію чинних договорів про постачання електричної енергії визначивши обсяг потужності, яка заброньована але не використовується. Надати споживачам можливість продавати потужність, що не використовується. Ввести плату за абионовану потужність	Ввести плату за абионовану потужність	Залишити регулювання даної сфери без змін

Обов'язкові технічні вимоги у сфері електроенергетики	Відсутність механізму управління «чергою на приєднання» до одного джерела живлення	Передбачити в законодавстві строковість дії технічних умов приєднання з урахуванням етапів виконання робіт, а також механізм управління чергою	Передбачити в правилах приєднання до мереж механізм управління чергою	Залишити регулювання даної сфери без змін
Роздрібний тариф на електричну енергію	Неефективність режиму роботи ОЕС України (значна нерівномірність графіку навантаження)	Стимулювання до вирівнювання графіку споживання; Залучення споживачів до ринку системних послуг; Розширення тарифного меню та популяризація зональних засобів обліку	Розширення тарифного меню та популяризація зональних засобів обліку	Залишити регулювання даної сфери без змін
Роздрібний тариф на електричну енергію	Недостатнє поширення розподіленої генерації та відсутність стимулів до її будівництва	Запровадити регулювання розподіленої генерації з переважним застосуванням "позитивних" регуляторних інструментів	Доопрацювати процедуру застосування регуляторних інструментів "тариф на виробництво", "тариф на приєднання", "норми надання послуг"	Залишити регулювання даної сфери без змін

Роздрібний тариф на електричну енергію	Недостатнє стимулювання споживача вживати заходи з компенсації реактивної потужності	Запровадити стимулювання встановлення керованих пристроїв компенсації реактивної потужності, залучення споживачів до ринку системних послуг (в частині регулювання напруги та реактивної потужності)	Переглянути вимоги нормативно-технічних актів в частині скасування штрафу за перекомпенсацію	Залишити регулювання даної сфери без змін
Ціль 3. Розвиток добросовісної конкуренції				
Ліцензія на постачання електричної енергії	Ліцензування діяльності незалежних постачальників - постачальників за нерегульованим тарифом (ПНТ)	Замінити необхідність отримання ліцензії на постачання вимогами щодо отримання банківської гарантії та обов'язкового страхування ризиків	Скасувати норму щодо необхідності отримання ліцензії для здійснення діяльності з постачання електроенергії за нерегульованим тарифом	Залишити регулювання даної сфери без змін
Ліцензія на розподіл електричної енергії	Непрозорість порядку отримання ПНТ доступу до розподільних мереж	Відокремити діяльність з постачання електроенергії від діяльності з її розподілу.	Запровадити обов'язковий електронний документообіг між ПНТ та електропередавальною організацією.	Залишити регулювання даної сфери без змін

<p>Норми надання послуг з обладнання вузлів обліку та їх інтеграції в АСКОВЕ</p>	<p>Встановлення розподільними компаніями надмірних вимог до обладнання.</p>	<p>Передбачити можливість споживача обирати постачальника послуг з облаштування вузлів обліку. Посилити відповідальність за встановлення неправомірних завищених вимог до облаштування засобів обліку. Запровадити збір статистичної інформації щодо обсягів ринку та основних показників його діяльності</p>	<p>Посилити відповідальність за встановлення неправомірних завищених вимог до облаштування засобів обліку Запровадити збір статистичної інформації щодо обсягів ринку та основних показників його діяльності</p>	<p>Залишити регулювання даної сфери без змін</p>
<p>Норми надання послуг з комерційного обліку</p>	<p>Фактична відсутність ринку послуг комерційного обліку та конкуренції у цій сфері</p>	<p>Передбачити можливість споживача обирати постачальника послуг комерційного обліку. Запровадити збір статистичної інформації щодо обсягів ринку та основних показників його діяльності</p>	<p>Запровадити збір статистичної інформації щодо обсягів ринку та основних показників його діяльності</p>	<p>Залишити регулювання даної сфери без змін</p>

Ціль 4. Забезпечення стабільного фінансового стану електроенергетики

Броня електропостачання	Низька платіжна дисципліна споживачів, що мають броню електропостачання	Передбачити, що у разі наявності у споживача броні електропостачання, такий споживач повинен мати рахунок зі спеціальним режимом використання, що страхуватиме енергопостачальника від неплатежів. Розробити прозорий порядок відключення споживачів-боржників, що мають броню електропостачання.	Розробити прозорий порядок відключення споживачів-боржників, що мають броню електропостачання.	Залишити регулювання даної сфери без змін
Рахунки зі спеціальним режимом використання	Низька платіжна дисципліна енергопостачальних компаній	Зобов'язати електропередавальні компанії страхувати ризики неплатежів	Передбачити прозорий та недискримінаційний порядок розподілу коштів з рахунків зі спеціальним режимом використання	Залишити регулювання даної сфери без змін

Додаток 2

Таблиця 2. Результати заповнення форм зворотного зв'язку Зеленої книги «Регулювання роздрібного ринку електричної енергії»

№ п / п	Питання	Місто Київ			Місто Вінниця			Он-лайн консультація			Загальний підсумок		
		Так	Ні	Не визначився/Інше*	Так	Ні	Не визначився/Інше*	Так	Ні	Не визначився/Інше*	Так	Ні	Не визначився/Інше*
1.	Чи в повній мірі в Зеленій книзі окреслено перелік способів регулювання?	22%	0%	78%	45%	0%	55%	50%	0%	50%	36%	0%	64%
2.	Чи вважаєте Ви, що перелік регуляторних актів, які регулюють Ринок роздрібної торгівлі електричної енергії є вичерпним?	33%	67%	0%	18%	82%	0%	50%	0%	50%	27%	68%	5%

<p>3. Чи погоджуєтесь Ви з актами, які за результатами перегляду Ринку роздрібної торгівлі електричної енергії були визначені як неактуальні?</p>	78%	0%	22%	91%	0%	9%	50%	0%	50%	82%	0%	18%
<p>4. Чи погоджуєтесь Ви з актами, які були визначені за результатами перегляду Ринку роздрібної торгівлі електричної енергії як такі, що мають ознаки незаконних?</p>	67%	22%	11%	64%	18%	18%	100%	0%	0%	68%	18%	14%
<p>5. За Вашим особистим переконанням, чи потребує Ринок роздрібної торгівлі електричної енергії додаткових</p>	33%	11%	56%	36%	18%	45%	50%	0%	50%	36%	14%	50%

	регуляторних інструментів?												
6.	Чи вважаєте Ви, що Ринок роздрібної торгівлі електричної енергії достатньо чітко та зрозуміло регламентований для всіх учасників ринку?	0%	78%	22%	27%	55%	18%	0%	100%	0%	14%	68%	18%
7.	Чи згодні Ви зі сформульованими проблемами на роздрібному ринку електричної енергії?	89%	0%	11%	82%	0%	18%	50%	0%	50%	82%	0%	18%
8.	Які з наведених у Зеленій книзі проблем, на Вашу думку, є такими, що найбільше створюють перешкоди для розвитку малого та	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	100%

	середнього бізнесу?												
9.	Чи стикались Ви з наданням неякісних послуг на Роздрібному ринку електричної енергії, яких саме?	67%	11%	22%	45%	36%	18%	100%	0%	0%	59%	23%	18%
10.	Чи знаєте Ви про обов'язкові показники якості надання послуг/товарів на Роздрібному ринку електричної енергії?	56%	22%	22%	73%	9%	18%	100%	0%	0%	68%	14%	18%
11.	Чи хотіли б ви змінити постачальника електричної енергії?	89%	11%	0%	45%	36%	18%	100%	0%	0%	68%	23%	9%
12.	Чи є процедура приєднання до мереж простою,	11%	89%	0%	18%	82%	0%	0%	100%	0%	14%	86%	0%

	зрозумілою та прозорою?												
13.	Розподільні мережі зношені на 70-80%, що знижує якість електропостачання. Чи готові Ви платити більше щоб підвищити якість послуг?	22%	67%	11%	55%	36%	9%	0%	100%	0%	36%	55%	9%
14.	Чи повинна держава регулювати ціну на електричну енергію?	78%	22%	0%	100%	0%	0%	50%	50%	0%	86%	14%	0%
15.	Чи повинна ціна на електричну енергію для населення бути нижчою за ціну для промисловості?	11%	78%	11%	55%	45%	0%	50%	50%	0%	36%	59%	5%